

med Hyst og Sver, er det ogsaa nødvendigt, at de ere saaledes stillede, at de kunne leve sorgfrit og kunne sætte sig i Stand til at tilvebringe det videnskabelige Materiale, som deres Gjerning medfører, og som bliver mere omfattende, efter som Videnskabens Krav stige, og desforuden ogsaa blive dyrere. Naar efter Naar, medens Lønningerne ved Universitetet for Tiden, naar henjes til den almindelige Normering, ere mindre gode end de vare i 1858, thi den sidste Lønningslov betegner et Tilbagestridt i saa Henseende. Naar jeg gaar til de lærde Skoler, er deres almindelige Lønningslov endnu ældre. Den er vist fra 1855. Saa have vi naturligvis i Ny og Næ faaet et eller andet Gode paa Finantsloven — saaledes er det gaaet Universitetet, og saaledes er det gaaet de lærde Skoler — og det er naturligvis Gode, som vi takke for og paaafsjønne, og som have været til Glæde og Gavn for dem, der have faaet dem, men den almindelige Lønningslov, den almindelige Normering af Universitetets Lærerkæfter, ja, den er nok bleven foreslaaet, men desværre, den er ikke bleven fremmet. Naar vi saaledes baade for Universitetet og for de lærde Skolers Bedkommende ere anviste paa en Gang imellem at faae et eller andet Gode paa Finantsloven, forekommer det mig, at Folkehøjskolerne maa finde sig i en lignende Stjæbne, at vi Alle maa være anviste paa at se, hvad vi kunne bringe ud af Bevillingsmyndighedens Velvillie paa de aarlige Finantslove, indtil en Gang en almindelig Ordning, en Opgjørelse kan finde Sted. Men indtil da ser jeg ikke, at der er Grund til fortrinsvis at fremtage denne eller hin Slags Skoler, saa lad os opgjøre det i Almindelighed. Det er Noget, man ogsaa har anerkjendt for Landhøjskolens Bedkommende. Den blev jo udstyret saa rundelig og rigelig, at man levende paaafsjønnede det, men der blev ogsaa Lærerlønningerne tagne med; det er jo ikke gjort med Bygninger, Materiel osv., nei, det er de levende Mennesker, det er Lærerkæfterne, det kommer an paa. Der blev gjort det Argument gjældende under Forhandlingerne: Ja, hvis vi ikke lønne Lærerne rigeligere, gaa de fra os, den ene til Sverige den anden til Norge osv., ja det Argument kunne vi for den Sags Skyld gjøre gjældende for Universitetets Bedkommende, i alt Fald indenfor visse Fakulteter, og jeg vilde for saa vidt ønske, at den høie Bevillingsmyndighed ogsaa ved Velilighed maatte se velvillig paa Gjennemførelsen af denne Reform. Men lad os følges ad, lad os sørge for, at hele Undervisningsvæsenets Ordning stier paa en harmonisk Maade, saa-

ledes at man ikke ensidig kaster sin Velvillie paa Noget og derimod forsømmer Andet, men at man siger: Alle skulle de samvirke, alle skulle de staa i det rette Forhold til hinanden, skal man lovgive paa et Omraade, saa lad os se at naa til en almindelig Ordning.

Seg kunde saa tænke mig, at man vilde sige: vi skulle særlig tage Folkehøjskolerne op, saa slippe vi derigjennem for et af Stridspunkterne paa Finantsloven, det er jo dog ønskeligt, at vi jaavidt muligt se at reducere dem, og fjerne dem, det ene efter det andet saa, at vi derigjennem kunde naae at komme til en Forstaaelse og atter en Gang faae en regelmæssig Finantslov heri Landet. Men jeg vil nu tilstaa, at det forekommer mig, at dette Hensyn i Diebliffet just ikke kan spille nogen betydningsfuld Rolle, thi det forekommer mig, at vi allerede ere naaede saa vidt, at der egentlig ikke mere bliver Spørgsmaal om Forhandling mellem Thingene end sige om Enighed angaaende Finantslovene. I Fjor kom vi ikke til Forhandling, i Naar ser det ud til, at vi ikke en Gang faae Finantsloven at se i dette Thing. Vi have ikke nogensinde set en provisorisk Finantslov, nu kommer det saa vidt, at der heller ikke er Udsigt til at faae Udstøt eller Forslaget til den regelmæssige Finantslov at se. Der bliver ikke Spørgsmaal om Forhandling, der bliver ikke Spørgsmaal om Strid og endnu mindre Tale om Enighed, men saa forekommer det mig, at dette Hensyn til Stridspunkter paa Finantsloven i Diebliffet slet ingen Rolle spiller, naar der er Udsigt til, at det andet Thing, Naar efter Naar beholder Finantsloven saalænge, at der ikke bliver Spørgsmaal om nogen Forhandling eller Overtenskomst mellem Thingene om den. Men dernæst forekommer det mig ogsaa, at naar vi saa skulle blive enige, saa skulde der da være Udsigt til, at Enhver fik noget af det, han ønsker, at vi ikke fik en saadan Enighed paa den Maade, at vi opgave Alt og overlade andre at faae det Hele. Seg skal tilføie, at efter den Erfaring, vi have fra tidligere Forhandlinger, og som Forhandlingerne om Universitetsloven paa en saa sørgelig Maade kalder i Grindring, saa siger jeg, det er ikke gjort med Udsigter, Løfter og Tilfagn om en Gang i Fremtiden at ville gjøre Noget. Nei, lige for lige foreligger der Forslag om det ene, saa maa vi ogsaa faae Forslag om det andet paa Bortet, for at de kunne følges ad. Udsigter lægger jeg ikke videre Bægt paa, naar ikke konkrete Forslag fore-